

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Προγραμματικές Δηλώσεις: Κράτος, Διοίκηση και Θεσμοί
2. Προγραμματικές Δηλώσεις: Πολιτισμός
3. Πρόγραμμα 100 ημερών

ΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ, 29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1996

ΑΞΙΟΝΑΣ 5: *Το πολιτικό μας σύστημα παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει γίνει χαρακτηρίζεται ακόμη από συγκεντρωτισμό. Η νομή της εξουσίας και οι πελατειακές σχέσεις επηρεάζουν πάντα τη δημόσια ζωή. Νέα Κέντρα εξουσίας, μεγάλες επιχειρήσεις, συγκροτήματα ΜΜΕ, συντεχνιακές ομάδες συχνά επιβάλλουν απόψεις και πολιτικές εξελίξεις πολλές φορές με δημόσιους πόρους και δημόσια στήριξη αλλά εν αγνοία των δημόσιων φορέων. Η ιδιωτική χρηματοδότηση των κομμάτων έχει δημιουργήσει αφανή δίκτυα επηρεασμού. Η οικονομική εξουσία διαπλέκεται συχνά και αδιαφανώς με την πολιτική εξουσία. Οι κανόνες της δημοκρατίας πρέπει να προσαρμοσθούν στις συνθήκες, ώστε να υπάρχει διαφάνεια για τον πολίτη. Ο κοινωνικός διάλογος να είναι πάγιο μέσο αντιμετώπισης προβλημάτων. Η αυτονομία του ατόμου, και η συμμετοχή του στις κοινωνικές διεργασίες να ενισχυθεί. Η ενίσχυση αυτή ισχυροποιεί το σύνολο της κοινωνίας. Μία κοινωνία πολιτών, δηλαδή, ατόμων με κοινωνική ευθύνη, είναι λιγότερο δεκτική σε αυταρχισμό και καταπίεση. Διευρύνει τις ικανότητες, δυνατότητες και ελευθερίες όλων. Θεσμοί δημοκρατίας, όπως η αποκέντρωση, αλλά και η παιδεία είναι οι απαραίτητες προϋποθέσεις της κοινωνίας των πολιτών. Μόνιμος στόχος μας οφείλει να είναι η πολιτεία οργανωτής και εγγυητής ελευθερίας, η ισχυρή κοινωνία.*

ΚΡΑΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΘΕΣΜΟΙ

Η Κυβέρνησή μας θεωρεί ότι κύριο στήριγμα της κοινωνικής προόδου είναι η ενίσχυση, η εμβάθυνση και η σωστή λειτουργία των θεσμών.

Στο επίκεντρο του θεσμικού και νομοθετικού έργου της Κυβέρνησης βρίσκονται σταθερά οι ατομικές και συλλογικές ελευθερίες των πολιτών. Η νομοθεσία για την προστασία από την αθέμιτη χρήση των προσωπικών δεδομένων και η λήψη νομοθετικών μέτρων για την επιτάχυνση των δικών και την αποσυμφόρηση των δικαστηρίων αποτελούν άμεσες προτεραιότητές μας.

Επιδιώξή μας επίσης, είναι ν' αναδειχθεί ο ρόλος των γυναικών σε μια κοινωνία, που παρά τη θεσμική ισότητα, εξακολουθεί να συγκαλύπτει ανισότητες πρόσβασης και επιλογής. Στόχος της Κυβέρνησης είναι να παρέμβει στα αίτια αυτής της κατάστασης, ώστε να υπάρξει μια πραγματική ισότητα ευκαιριών και μεταχείρισης των δύο φύλων.

Κορυφαία θεσμική μας παρέμβαση στην οποία συμπυκνώνονται πολλές επιμέρους καινοτομίες είναι η αναθεώρηση του Συντάγματος. Επιδιώκουμε μια συναινετική συνταγματική πολιτική, έτσι ώστε οι τροποποιήσεις του Συντάγματος να εγκριθούν με αυξημένη κοινοβουλευτική πλειοψηφία και το Σύνταγμα της χώρας να μην εξαρτάται από τη βούληση μιας απλής κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας.

Τα δύο μεγάλα κεφάλαια της αναθεώρησης είναι, η οργάνωση και λειτουργία του Κοινοβουλίου και η οργάνωση και λειτουργία της Δικαιοσύνης, και κυρίως, η εισαγωγή πρόσθετων εγγυήσεων ανεξαρτησίας.

Η αναθεώρηση του Συντάγματος διασταυρώνεται με μια σειρά από βασικά νομοθετήματα που βρίσκονται στο τελικό στάδιο της επεξεργασίας τους. Τα πιο σημαντικά από αυτά είναι το νομοσχέδιο για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων, την πλήρη οικονομική διαφάνεια της πολιτικής ζωής και των πολιτικών

στελεχών και την ουσιαστική εφαρμογή του πόθεν έσχες, την ευθύνη των υπουργών.

Για τη συγκρότηση της κυβέρνησής μας υιοθετήσαμε ένα κυβερνητικό σχήμα πιο λιτό και πιο λειτουργικό. Στο πλαίσιο του νέου σχήματος δημιουργείται Γενική Γραμματεία Κυβερνήσεως η οποία θα αναλάβει μερικά τις δραστηριότητες του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού για το συντονισμό του κυβερνητικού έργου.

Η αναβάθμιση του ρόλου του βουλευτή και μια διαφορετική παρουσία της κυβέρνησης στη Βουλή είναι ήδη αντικείμενο συνεργασίας με τον Πρόεδρο και το Προεδρείο της Βουλής. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται η επαναφορά της “ώρας του Πρωθυπουργού” υπό μορφή την οποία θα προσδιορίσουμε. Σοβαρές ανακοινώσεις και συζητήσεις για τα μεγάλα προβλήματα της χώρας οφείλουν να γίνονται σ’ αυτήν εδώ την αίθουσα, στην οποία καιρός είναι να επαναφέρουμε το δημόσιο διάλογο των πολιτικών δυνάμεων της χώρας.

Ο διάλογος των πολιτικών δυνάμεων πραγματοποιείται μέσα από όργανα που έχουν ήδη νομοθετηθεί, τις Εθνικές Διακομματικές Επιτροπές, για την εξωτερική Πολιτική, την Παιδεία και τη Δημόσια Διοίκηση.

Το 1996 είναι η χρονιά ολοκλήρωσης της μεγάλης θεσμικής μεταρρύθμισης του κράτους που ξεκίνησε το 1994 και πραγματοποιήθηκε το 1995. Η Αποκέντρωση με Αυτοδιοίκηση, Περιφερειακή Ανάπτυξη και Δημοκρατικό Προγραμματισμό, αποτελεί στρατηγική επιλογή με στόχο την αύξηση της δημοκρατίας, της συμμετοχής και της ευημερίας. Ολοκληρώνεται μέσα στο 1996 η νέα διοικητική συγκρότηση του κράτους. Η Περιφέρεια αποτελεί αυτοτελές διοικητικό κέντρο με δικό του οργανισμό, στελέχωση και προϋπολογισμό με δυνατότητα ανάληψης και φορολογικών ευθυνών. Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ολοκληρώνεται με τα Συμβούλια Περιοχής, τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α. και με τη δημιουργία του Εθνικού Συμβουλίου Αυτοδιοίκησης. Ο θεσμός των Περιφερειακών Διευθυντών, αναμορφώνεται για να σταματήσει η σημερινή πολιτική και διοικητική αντιπαράθεση με τους νομάρχες.

Η πολιτική μας για τη δημιουργία μιας δημοκρατικής διαφανούς, ευέλικτης, και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης έχει τους εξής άξονες:

Σημεία για την επεξεργασία και διαμόρφωση “Προγράμματος 100 ημερών”

Ενότητα: Κράτος, Διοίκηση και Θεσμοί

Κατάλογος θεμάτων

1. Παραστάτης (ή συνήγορος) του πολίτη.
2. Διαφάνεια - Σύσταση Ανεξάρτητης Δημόσιας Αρχής.

Για τα σημεία 1 και 2 υπάρχουν έτοιμα νομοσχέδια που, μετά από τελική επεξεργασία, μπορεί να προωθηθούν και να ψηφισθούν αμέσως από τη Βουλή.

3. Διαφάνεια στα Μ.Μ.Ε.

Ενίσχυση και ανάδειξη του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου πραγματικά σε Ανεξάρτητη Δημόσια Αρχή.

4. Εκλογίκευση και οριοθέτηση της Περιφερειακής Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Υπάρχει σχετικό νομοσχέδιο, το οποίο θα έπρεπε να υποβληθεί σε κριτική θεώρηση. Με τη θέσπισή του πρέπει να αντιμετωπισθούν κενά, ασάφειες και τριβές μεταξύ αφενός της κεντρικής Διοίκησης και της Περιφερειακής Διοίκησης και αφετέρου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

5. Μεταφορά πόρων στους πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους Ο.Τ.Α.

Υπάρχει σχετική μελέτη, ορισμένα από τα πορίσματα της οποίας θα μπορούσαν να επενδυθούν αμέσως σε νόμο.

6. Καταπολέμηση της γραφειοκρατίας.

Επιλογή ορισμένων θεμάτων, η αντιμετώπιση των οποίων θα μπορούσε να απλουστευθεί αμέσως (π.χ. έκδοση αστυνομικής ταυτότητας, έκδοση άδειας οδηγού αυτοκινήτου, μεταβίβαση αυτοκινήτου, έκδοση άδειας επισκευής κτιρίων, έκδοση εκλογικού βιβλιαρίου).

Σημείωμα για τις προγραμματικές δηλώσεις

Ενότητα: Πολιτισμός

Για μας ο πολιτισμός αποτελεί την ευγενέστερη και ωραιότερη πτυχή της ανθρώπινης δημιουργίας. Η πολιτισμική δημιουργία είναι κοινωνικό αγαθό. Γι' αυτό πρέπει να αποτελεί κτήμα κάθε ανθρώπου και στην πιο απομακρυσμένη γωνιά της χώρας.

Με τη συμμετοχή των ανθρώπων του πνεύματος και της τέχνης θα διαμορφώσουμε πολιτικές για την ανάπτυξη και την προβολή κάθε μορφής πολιτισμικής δραστηριότητας, τη λογοτεχνία, τη μουσική, τη ζωγραφική και τη γλυπτική, το θέατρο και τον κινηματογράφο. Επίσης θα συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας για την διάδοση στο εξωτερικό του πολιτισμού και της γλώσσας μας με όλα τα πρόσφορα μέσα.

Προτεραιότητα δίνουμε εξάλλου στην κατασκευή των μεγάλων έργων του πολιτισμού, το Μουσείο της Ακρόπολης, την ενοποίηση των Αρχαιολογικών Χώρων της Αθήνας, την Πολιτιστική Πρωτεύουσα, Θεσσαλονίκη 1997, τη διάσωση της κληρονομιάς του Αγίου Όρους.

Σημείωμα για τις προγραμματικές δηλώσεις

Ενότητα : Κράτος, Διοίκηση και Θεσμοί

Η κυβέρνησή μας αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στο θεσμικό εκσυγχρονισμό της πολιτείας. Η χώρα πρέπει να εξοπλιστεί κατάλληλα για να ανταποκριθεί με επιτυχία στις προκλήσεις του αιώνα που έρχεται. Για μας προέχει η ανάδειξη του πολίτη σε πρωταγωνιστή μιας δημοκρατικής και ανοικτής κοινωνίας. Η δημιουργία των όρων για την ελεύθερη και ανεμπόδιστη άσκηση των δικαιωμάτων του, σε συνθήκες ισότητας και κοινωνικής αλληλεγγύης, αποτελεί σταθερή και αδιαπραγμάτευτη επιδίωξή μας. Οι πρωτοβουλίες μας δεν εξαντλούνται μόνο στην αναγνώριση δικαιωμάτων, όπως συμβαίνει στην καλύτερη εκδοχή μιας συντηρητικής πολιτικής. Εκτείνονται στην βαθύτερη ουσία των δικαιωμάτων, δηλαδή την πραγμάτωσή τους στην καθημερινή ζωή του ανθρώπου. Αυτή αποτελεί άλλωστε σταθερά της πολιτικής της κεντροαριστεράς.

Εμπνεόμαστε από τις νεότερες τάσεις για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη αλλά και κάθε ανθρώπου που ζει στη χώρα μας. Το νομοσχέδιο για την προστασία από την αθέμιτη χρήση των προσωπικών δεδομένων προωθείται κατά προτεραιότητα, ενώ θα αναλάβουμε σύντομα νομοθετική πρωτοβουλία προκειμένου να διασφαλιστούν τα δικαιώματα των μεταναστών και των αλλοδαπών. Όσοι διαμένουν και εργάζονται στη χώρα μας πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμβάλλουν υπό καλύτερους όρους στην ανάπτυξη της κοινωνίας μας. Ιδιαίτερη σημασία δίνουμε στην αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών που παρατηρούνται στα Μ.Μ.Ε. Δυσλειτουργίες, που έχουν συχνά ως συνέπεια την προσβολή, κατά τρόπο απαράδεκτο, της προσωπικότητας και της αξίας του ανθρώπου. Με την υιοθέτηση εξάλλου Χαρτών για τα δικαιώματα της καθημερινής ζωής στην περίθαλψη, τον πολιτισμό και την μόρφωση αναβαθμίζεται η θέση του πολίτη και διευκολύνεται η επίλυση πολλών πειστικών προβλημάτων του.

Για να πρωταγωνιστήσει ο πολίτης στη δημόσια ζωή είναι ανάγκη να οργανώσουμε μία σύγχρονη, παραγωγική και ανθρώπινη διοίκηση. Αν αποτύχουμε εδώ, θα είναι σαν να κτίζουμε στην άμμο. Γι' αυτό ακριβώς συνεχίζουμε με συνέπεια και θα ολοκληρώσουμε την πολιτική μας για την αποκέντρωση της κρατικής εξουσίας και την

ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης, την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια, την απλούστευση των διαδικασιών και την αξιοκρατική στελέχωση της διοίκησης. Η γραφειοκρατία πρέπει να παύσει να αποτελεί τροχοπέδη της ανάπτυξης και δύναστης του πολίτη. Για μας η ριζική μεταρρύθμιση της διοίκησης αποτελεί βασικό όρο για την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας και της πολιτείας, την ανάπτυξη της χώρας, τη συμμετοχή της στο διεθνή καταμερισμό εργασίας και τη βελτίωση της καθημερινής ζωής.

Ο θεσμός των ανεξάρτητων αρχών επεκτείνεται και σε άλλες περιοχές όπου, όπως η ραδιοφωνία και η τηλεόραση, οι παραδοσιακές δομές έχουν ξεπεραστεί προ πολλού από τα πράγματα. Στο πλαίσιο αυτό προωθείται ως ανεξάρτητη δημόσια αρχή ο συνήγορος του πολίτη με πλήρη ελευθερία δράσης, ώστε να δημιουργηθεί ένας πρόσφορος θεσμικός μηχανισμός για τον έλεγχο της διοίκησης και την τόνωση της εμπιστοσύνης του πολίτη σ' αυτήν.

Στις βασικές προτεραιότητές μας ανήκει φυσικά η ενίσχυση της Περιφέρειας και η συγκρότησή της σε βασική μονάδα της αποκεντρωμένης κρατικής Διοίκησης. Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ενισχύεται με πόρους και προσωπικό για να ανταπεξέλθει στην σύνθετη αποστολή της. Ιδιαίτερη μέριμνα πρόκειται να λάβουμε και για την αντιμετώπιση του κατακερματισμού των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ με τη δημιουργία βιώσιμων οργανισμών.

Μια πολιτική που έχει ως πρόταγμα την πραγμάτωση των δικαιωμάτων του πολίτη δεν μπορεί παρά να είναι ευαίσθητη στα μεγάλα ζητήματα της δικαιοσύνης. Η εγγύηση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, η ενίσχυση της αξιοπιστίας και η βελτίωση των όρων λειτουργίας της βρίσκονται σταθερά στο επίκεντρο της πολιτικής μας. Θα προωθήσουμε όλα τα πρόσφορα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα για την επίτευξη και αυτού του στόχου.

Οι κώδικες που προσδιορίζουν τους όρους για την απονομή της δικαιοσύνης ανανεώνονται. Ο εξανθρωπισμός του σωφρονιστικού συστήματος αποτελεί το κεντρικό σημείο αναφοράς για την πολιτική μας σ' αυτήν την ευαίσθητη περιοχή. Έχουμε επίγνωση ότι οι αποφάσεις των διοικητικών ιδίως Δικαστηρίων δεν εφαρμόζονται συχνά στην πράξη, γιατί η Διοίκηση αρνείται να συμμορφωθεί με το περιεχόμενό τους. Πρόκειται για ένα παθολογικό φαινόμενο που πρέπει να καταπολεμηθεί άμεσα με τη λήψη δραστικών μέτρων και την απειλή κυρώσεων.

Οι διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες και οι καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν αξιώνουν απαντήσεις στα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει κάθε σύγχρονη δημοκρατία. Τα προβλήματα αυτά επιβάλλουν επιτακτικά την προσαρμογή του πολιτικού συστήματός μας στα νέα δεδομένα.

Η συλλογική λειτουργία του Υπουργικού Συμβουλίου και των Κυβερνητικών Οργάνων συμπυκνώνει το νέο πολιτικό λόγο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στη πράξη. Με την συμμετοχή όλων εξασφαλίζεται η συνοχή της Κυβέρνησης και η λήψη ορθών αποφάσεων.

Επίσης θα καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια για την αναβάθμιση των κοινοβουλευτικών θεσμών. Γι' αυτό αναγκαία είναι η υποστήριξη όλων των κομμάτων. Η Βουλή πρέπει να ξαναζωντανέψει με τη βοήθεια όλων μας.

Στις άμεσες προτεραιότητες της Κυβέρνησης ανήκει ο εκσυγχρονισμός και η απλούστευση της εκλογικής διαδικασίας. Με την καθιέρωση πρόσφορου θεσμικού πλαισίου οι ετεροδημότες και οι απόδημοι ψηφίζουν στο εξής στον τόπο της διαμονής τους.

Η διαφάνεια στη δημόσια ζωή αποτελεί καθολικό αίτημα. Επιδιώξή μας είναι να δημιουργήσουμε με κάθε μέσο συνθήκες που να την εξασφαλίζουν σε όλες τις κρίσιμες περιοχές: τα δημόσια έργα, τις προμήθειες του δημοσίου, τα Μ.Μ.Ε. και τη χρηματοδότηση των κομμάτων.

Τέλος, θα συνεχίσουμε την πρωτοβουλία που αναλάβαμε για την αναθεώρηση του Συντάγματος με βάση την πρόταση της αρμόδιας Επιτροπής της Βουλής. Η πρόταση αυτή πρέπει να εμπλουτισθεί για να διαμορφώσουμε από κοινού το Σύνταγμα της Ελλάδας του 21ου αιώνα.